

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΕ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2120

Ὑψώσεις τ. Σταυροῦ (Ἰω. 19,6-11,13-20,25-28,30-35)
Παρασκευή 14 Σεπτεμβρίου 2018

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Ἡ τρίγλωσση ἐπιγραφή τοῦ σταυροῦ

«Ἐγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων... καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαϊστί» (Ἰω. 19,19-20)

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Εἶνε σὰν τὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, ποὺ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἄφησε τὴν τελευταία του πνοὴ στὸ Γολγοθᾶ. Ὅλα ὅσα ἀκοῦμε ἀπὸ χθὲς στὸν ἐσπερινὸ καὶ σήμερα, ἰδιαίτερος τὸ **εὐαγγέλιο**, μᾶς ὑπενθυμίζουν ὅ,τι ὑπέφερε τότε ἐκεῖ «ἀπὸ ὥρας ἕκτης», ποὺ «σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης» (Λουκ. 23,44).

Θά ἴπρεπε νὰ σιωπήσω. Ἀλλά, γιὰ νὰ μὴ σᾶς ἀφήσω πνευματικὰ νηστικούς, θὰ προσπαθήσω νὰ ψελλίσω λίγες λέξεις, ὡς σκώληξ ἀμαρτωλὸς ἔρπων πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Ἐσταυρωμένου, μὲ ἀφορμὴ μία λεπτομέρεια ποὺ ἀκούσαμε στὸ εὐαγγέλιο· ἡ δὲ λεπτομέρεια εἶνε ἡ **ἐπιγραφή, ποὺ ἐτέθη στὴν κορυφὴ τοῦ σταυροῦ** ἀπὸ τὸν Πόντιο Πιλάτο.

***

Οἱ **Ἑβραῖοι** ὡς μέσον ἐκτελέσεως τῶν καταδίκων, σύμφωνα μὲ τὸ ἰουδαϊκὸ δίκαιο, εἶχαν τὸ **λιθοβολισμό**. Ὄταν κάποιος καταδικαζόταν εἰς θάνατον γιὰ ἓνα ἔγκλημα (φόνος, βλασφημία κ.λπ.), τότε ὅλη ἡ συναγωγὴ, ἄντρες - γυναῖκες, ἔχοντας μπροστὰ τὸν κατάδικο ἔβγαιναν ἔξω (γιὰ νὰ μὴ μολύνη τὴν πόλι τὸ αἷμα του)· κι ὅταν ἔφταναν στὸν ὠρισμένο τόπο, ἔπαιρναν ὅλοι λιθάρια στὰ χέρια καὶ τὰ ἔρριχναν πάνω του. Σὲ λίγο ὁ ἔνοχος ξεψυχοῦσε κάτω ἀπὸ ἓνα σωρὸ πέτρες, ποὺ ἔμενε ἐκεῖ γιὰ νὰ διδάσκῃ πῶς τιμωρεῖται τὸ ἔγκλημα. Καὶ οἱ πρῶτοι ποὺ τοῦ ἔρριχναν πέτρα ἦταν οἱ μάρτυρες τοῦ ἐγκλήματος. Ὑπῆρξε καὶ περίπτωσι ποὺ μάρτυρες τὴν τελευταία στιγμὴ δίστασαν νὰ ρίξουν, ὡμολόγησαν ὅτι κατέθεσαν ψέμα, κι ὁ κατάδικος γλύτωσε.

Ὄταν ὅμως οἱ Ἑβραῖοι ἔγιναν ὑπόδουλοι καὶ οἱ Ῥωμαϊκὲς λεγεῶνες κυριάρχησαν στὴν Ἱερουσαλήμ, τότε ἔχασαν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς θανατώσεως· αὐτὸ τὸ εἶχε μόνο ὁ κατακτητής. Καὶ

τὸ **Ῥωμαϊκὸ κράτος** ὡς μέσον ἐκτελέσεως μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶχε καὶ τὴ **σταύρωσι**. Ἦταν ἓνας βάρβαρος τρόπος θανατώσεως σὲ πολλοὺς λαοὺς τῆς ἀρχαιότητος γιὰ ἐγκληματίες (λιποτάκτες, δολοφόνους, προδότες κ.λπ.). Οἱ Ῥωμαῖοι δὲν τὸν χρησιμοποιοῦσαν πάντοτε, ἀλλὰ μόνο γιὰ σκλάβους καὶ δούλους. Ῥωμαῖος πολίτης δὲν ἐξετελεῖτο ποτέ διὰ σταυροῦ.

Λένε ὅτι ἓνας δοῦλος, ὅταν εἶδε νὰ ξεψυχᾷ πάνω σὲ σταυρὸ ἓνας κατάδικος, εἶπε κλαίγοντας· Ἀλλοίμονο σ' ἐμᾶς! μὲ σταυρὸ θανατώθηκε ὁ προπάππος μου, μὲ σταυρὸ ὁ παπποῦς μου, μὲ σταυρὸ ὁ πατέρας μου, κ' ἐγὼ σὲ σταυρὸ θὰ ξεψυχῶ... Ἡ σταύρωσι ἦταν τιμωρία γιὰ ἀποφῶλια τέρατα, εἶδεχθεῖς ἐγκληματίες. Ἔθεωρεῖτο **ἀτιμωτικὸς τρόπος θανατώσεως**.

Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ποὺ **μισοῦσαν τὸ Χριστό**, φώναζαν μὲ μανία κάτω ἀπ' τὸ πραιτώριο «**Σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν**» (Ἰω. 19,6)· καὶ τέλος ὁ **Πιλάτος ὑποχώρησε** καὶ ὑπέγραψε τὴν ἀπόφασι τῆς ἐκτελέσεως.

Ἀλλὰ ἡ σταύρωσι εἶχε μιὰ ὠρισμένη διαδικασία· ἓνα ἀπὸ τὰ προβλεπόμενα ἦταν, **νὰ γραφῆ σὲ μιὰ πινακίδα ἡ αἰτιολογία τοῦ θανάτου**, ὅπως γίνεται καὶ σήμερα σὲ τέτοιες περιπτώσεις ἀπὸ εἰσαγγελεῖς δικαστηρίων καὶ γραμματεῖς στρατοδικείων. Τότε πάνω σὲ μιὰ ἄσπρη σανίδα ἀλειμμένη μὲ γύψο ἔγραφαν μὲ κόκκινα γράμματα τὸ λόγο τῆς καταδίκης, π.χ.· «αὐτὸς σκότωσε», ἢ «βίασε γυναῖκα», ἢ «βλαστήμησε», ἢ «εἶνε ἐμπρηστής» κ.λπ.

Ἔπρεπε λοιπὸν καὶ ὁ Πιλάτος νὰ δώσῃ τὴν πινακίδα ποὺ θὰ κρεμοῦσαν στὴν κορυφὴ τοῦ σταυροῦ πάνω ἀπὸ τὴν κεφαλὴ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τώρα νὰ τὸ πρόβλημά του· **τί νὰ γράψῃ**; Αὐτὸς ὁ κατάδικος δὲν εἶχε κάνει τίποτε κακό· ἦταν ὁ ἀθώωτερος ἄνθρωπος. Ὁ ἴδιος ὁ Πιλάτος μετὰ ἀπὸ ἔρευνα εἶπε· «**Ἐγὼ οὐχ εὕρισκω**

ἐν αὐτῷ αἰτίαν» (ἐ.ἀ.)· σᾶς ἀκούω ὄλους, ἐρευνῶ, ἐξετάζω, μὰ δὲν βρίσκω ἐνοχή. Τί νὰ γράψω; Ὡ Πιλᾶτε, **τί νὰ γράψης; Γράψε** αὐτὸ ποὺ εἶπες, αὐτὸ ποὺ σοῦ λέει ἡ συνείδησί σου· «*Ἐγὼ οὐχ εὕρισκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν*». Ἡ **γράψε** αὐτὸ ποὺ θὰ πῆ ὁ αὐτόπτης μαθητῆς του, ὁ Πέτρος, ὅτι ὁ Ναζωραῖος «*διήλθεν εὐεργετῶν*» (Πράξ. 10,38), πέρασε ἀπ' τὴ γῆ σκορπώντας παντοῦ τὰ ρόδα τῆς εὐσπλαχνίας του. Ὡ τὰ δικαστήρια! πόσες φορὲς στὶς ἀποφάσεις τους γράφονται πράγματα μακριὰ ἀπ' τὴν ἀλήθεια...

Ἐν τέλει ὁ Πιλᾶτος; Δὲν γράφει ὅ,τι ἀκριβῶς τοῦ λέει ἡ συνείδησί του, γράφει ὅμως κάτι ποὺ κι αὐτὸ δὲν στερεῖται νοήματος. Ζαλισμένος, κουρασμένος, ἀηδιασμένος ἀπὸ τὶς κραυγὲς καὶ ὄλη ἐκείνη τὴ θλιβερὴ διαδικασίᾳ, ὑπαγορεύει στὸν γραφέα του κι αὐτὸς γράφει πάνω στὴν **πινακίδα** σὲ τρεῖς γλώσσες, Ἑβραϊκὰ - Ἑλληνικὰ - Ῥωμαϊκὰ· «*Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων*» (Ἰω. 19,19). Αὐτὴν κρατοῦσε ὁ στρατιώτης ποὺ προπορευόταν τῆς πομπῆς κι ὅταν ἔφτασαν στὸν Κρανίου τόπον τὴν ἔβαλαν ἐπάνω στὸ σταυρό.

Εἶδαν τὴν πινακίδα οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ φρύαξαν· τὸ θεώρησαν προσβολή. Ἀκούς ἐκεῖ νὰ γράψῃ ὁ Πιλᾶτος, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ βασιλιάς μας!... Τρέχουν στὸν Πιλᾶτο καὶ τοῦ λένε· —Μὴ γράφεις ἔτσι, γράψε ὅτι ἐκεῖνος ἰσχυρίστηκε «*Εἶμαι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων*». Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως ὁ Πιλᾶτος, ποὺ εἶχε ἀπαυδίσει ἀπὸ τὶς πιέσεις τους, τοὺς ἀπέπεμψε, τοὺς ἔδωξε λέγοντας· —Ὅ,τι ἔγραψα, ἔγραψα· «*ὁ γέγραφα, γέγραφα*» (ἐ.ἀ. 19,22)· **ἔμεινε ἀνένδοτος**.

Γιατί ἄραγε; Ἄλλοι λένε, ὅτι ἦταν μιὰ ἐκδήλωσι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἐγωισμοῦ, ποὺ τὴν ἡμέρα ἐκείνη εἶχε στραπατσαριστῆ. Ἐγὼ συμφωνώντας μὲ ἄλλους διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας λέω, ὅτι τὴν ἡμέρα ἐκείνη μιὰ ἀκτίνα τοῦ θείου φωτὸς ἔλαμψε στὴ διάνοια τοῦ Πιλᾶτου καὶ καταλάβαινε, ὅτι αὐτὸ ποὺ ἔγραψε δὲν ἦταν ψέμα, ἦταν μιὰ πραγματικότης· καταλάβαινε, ὅτι αὐτὸς ὁ κατάδικος **ἔχει ἓνα μεγαλεῖο βασιλικό**. Ναί. Ἄς φώναζαν ἀπὸ κάτω οἱ Ἰουδαῖοι κι ἄς τὸν ἐνέπαιζαν οἱ δικοὶ του στρατιῶτες λέγοντας «*Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων*» (Ματθ. 27,29. Μάρκ. 15,18. Ἰω. 19,3). **Εἶνε βασιλεὺς!** Κι ἂν ἐμεῖς τὸ ἀρνηθοῦμε, καὶ οἱ πέτρες καὶ τὰ ἄστρα καὶ οἱ δαίμονες ἀκόμη μαζί μὲ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, τὸν ἱερό ὑμνωδὸ καὶ ἀγιογράφο θὰ φωνάξουν, ὅτι αὐτὸς εἶνε «*ὁ Κύριος τῆς δόξης*» (Α' Κορ. 2,8), «*ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης Χριστός*» (Παρακλητ. πλ. α', Σαβ. ἑσπ.).

***

Δύο λέξεις ἀκόμη, ἀγαπητοί μου, ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς. **Γιατί ἐγράφη σὲ τρεῖς γλώσσες;**

Ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς. Ἐγὼ γράφω στὰ Ἑβραϊκὰ, στὰ Ἑλληνικὰ καὶ στὰ Ῥωμαϊκὰ (βλ. Ἰω. 19,20. Λουκ. 23,38), διότι αὐτοὶ οἱ τρεῖς λαοί, Ἑβραῖοι Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι, **ἀντιπροσώπευαν τὴν ἀνθρωπότητα** ὡς φορεῖς ἐνὸς πολιτισμοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι γνώριζαν τὸν μόνον Θεό, εἶχαν τὸ νόμο, τοὺς προφήτες, τὴν ἀληθινὴ θρησκεία. Οἱ Ἕλληνες καλλιέργησαν τὰ γράμματα, τὶς ἐπιστῆμες καὶ τὶς τέχνες, δημιούργησαν ἐπιτεύγματα. Οἱ Ῥωμαῖοι καλλιέργησαν τὴν ἰδέα τοῦ δικαίου, ἐπέβαλαν τάξι, πειθαρχία, ὠργανωμένη πολιτεία.

Ἡ ἐπιγραφή ἦταν σὲ τρεῖς γλώσσες, διότι λόγῳ τῆς ἐορτῆς τοῦ πάσχα, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἑβραῖους καὶ τοὺς Ῥωμαίους κατακτητὰς, ἦταν τότε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ πολλοὶ Ἕλληνες (βλ. Ἰω. 12,20). Ὅλοι αὐτοί, καθὼς περνοῦσαν ἀπὸ ἑκεῖ, διάβασαν τὴν ἐπιγραφή, **καθένας στὴ γλώσσα του**· ὅπως λίγο ἀργότερα, τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ἄκουσαν, **καθένας στὴ γλώσσα του**, «*τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ*» (Πράξ. 2,11). Ὅσοι ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν καλοπροαίρετοι, καὶ Ἑβραῖοι καὶ Ἕλληνες - ἐθνικοὶ καὶ Ῥωμαῖοι, πίστεψαν στὸ Χριστὸ καὶ **ἀπετέλεσαν τὴν Ἐκκλησία, τὴν παγκόσμιο βασιλεία** τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πέρασαν ἀπὸ τότε δυὸ χιλιάδες χρόνια, μὰ ἡ δόξα τοῦ Ἐσταυρωμένου ἀντὶ νὰ μειωθῇ ἐντείνεται. Στὸ διάστημα αὐτὸ ὄχι μόνον ἡ ἐπιγραφή τοῦ σταυροῦ ἀλλὰ ὄλο τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ὀλόκληρη ἡ ἀγία Γραφή ἔχει μεταφραστῆ σὲ τόσες γλώσσες ὅσες κανένα ἄλλο βιβλίο. Αὐτὸ εἶνε **δόξα τοῦ Ἐσταυρωμένου**.

Ἡ πρωτότυπη ὅμως γλώσσα καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μὲ τὴ μετάφρασι τῶν Ἑβδομήκοντα εἶνε ἡ **Ἑλληνική**. Καὶ αὐτὸ εἶνε μιὰ δόξα τοῦ γένους μας. Συγκινούμεθα ἰδιαίτερος σήμερα οἱ Ἕλληνες, διότι ἐπάνω στὴν ἐπιγραφή τοῦ σταυροῦ ἦταν καὶ ἡ δική μας γλώσσα μας, ἡ γλώσσα τῶν Ἑλλήνων, αὐτὴ ποὺ μπορεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὰ λεπτότερα νοήματα καὶ τὶς λεπτότερες ἀποχρώσεις τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως. Αὐτὸ εἶνε **πρὸς τιμὴν μας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἔλεγχόν μας**. Διότι σᾶς ἐρωτῶ· διαβάσετε τὸ Εὐαγγέλιο - τὴν ἀγία Γραφή; Δυστυχῶς ὄχι μόνον δὲν τὸ μελετοῦμε, ἀλλὰ καὶ προκαλοῦμε τὸν Κύριο μὲ τὶς ἀσέβειές μας. Μιὰ φορὰ σταύρωσαν τὸ Χριστὸ οἱ Ἑβραῖοι, μὰ ἐμεῖς τὸν σταυρώνουμε καθημερινῶς· ντρεπόμαστε ἀκόμα καὶ νὰ κάνουμε τὸ σταυρὸ μας.

Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς ἐκφράσω σήμερα μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐπιγραφή στὸ σταυρὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὄν, παῖδες, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**